

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este

Kéziratokat vissza nem adunk.

Szerkesztőség: Wekerle-tér 502.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutóbbi számban közlünk.

Igazságok.

Sátoralajuhely, 1901. nov. 1.

Írta: Dr. Székely Albert.

IV.

Azt fogják mondani, hogy lázító vagyok, mert megmondom az igazat, igen szeretnék fellázítani titeket, hogy belássátok már egyszer milyen csufolt játékot űztek veletek. Lázítani az igazság szavával, lelkem egész ereivel, meggyőződésem egész tisztaságával, hogy mutassatok példát az önállóságban, hogy ne hunyáskodjatok meg, mint a szolgasereg -- s csatlakoztatok már egyszer, a magyar nép tiszta politikai meggyőződéséhez s ne hagyjátok eltántorítani magatokat sem elnökeitek, sem pénzelőke-lőitektől.

Más országban, ahol a politikai elvekkkel való játék nem aljasodott még úgy el, mint nálunk, ahol meg van az igazi parlamentáris érzék, ha a kormány így megváltoztatná elveit, a képviselők nagy része az ellenzékbe menne át. Nálunk az nem létezik. Miniszterek buknak csufosan s megmaradnak a kormány padjain, az egész kormány átvesz időnként egy-egy ellenzéki főbb elvet, melyet még egy évvel előbb tüzel-vassal üldözött s kivihetetlennek, ideálisnak tartott, melyet a praktikus életben alkalmazni lehetetlen s aztán rekonstruálja a kabinetjét volt ellenzéki vezérekkel, mint ahogy időnként rekonstruálja elveit. Ahelyett, hogy a kormánypárti képviselők átmenének az ellenzékbe — ami külföldön elég gyakori — és megbuktatnák a kormányt elvi harcukkal, el-el lopogatnak hol az egyik, hol a másik ellenzéki párttól egy-egy főbb elvet s aztán mikor már megvan a gyémánt-kő, hozzálopják a gyűrűt is, hogy belefoglalják. Így jönnek létre a fúziók.

És ez a példa hat, a vidéki kishitű emberek rohannak az örült, immorális, inparlamentáris példa után. Mult választáskor még elkeseredett ellenzéki harcosok, sőt vezetők, ma kormánypárti főkor-tesekként akarják magokat behi-zelegni s tele torokkal hangoztatják, hogy hisz ők is fuzionáltak a kormánypárttal s gőgös fenhéj-ázással néznek le ellenzékiekre maradt barátaikra, sőt vakmerőségben annyira is meggyőzők, hogy választási napon előbb még jó barátját csendőrékkel akarja elkisértetni az utcáról.

És azt mondják, hogy mi nem elvi, de személyes harcot vívunk. Lépett volna csak ki Dókus Ernő

abból a klerikális, agrárius, feudális, de liberálisnak csufolt pártból, hisz ő legjobban tudja, hogy milyen liberalizmus uralkodik ott zsidó és református vallásuakkal szemben, csatlakozott volna a mi pártunkhoz, amely egyedül liberális most az országban, biztosíthatom, hogy mi jelöltünkkel együtt első sorban harcoltunk volna győzelméért, mely sokkal tényesebb, ragyogóbb s dicsőbb lett volna a mostani- nál Bodrogközön pedig báró Sennyey háromszor annyi többséget kapott volna, mert nemcsak a katolikusok, de a függetlenségi érzelmi összes reformátusok és zsidók is rá szavaztak volna. De ő méltóságai ilyen kérdésre mindig egy politikai szofizmával válaszolnak: „Kötelességünk a kormánypárton belül őrt állani és belülről döngetni a falakat». S inkább reakcionáriusoknak akarnak látszani ők is, mintsem ott hagyják a helyüket és evvel a hatalmat, a befolyást s az udvari ebédeket. Ez így van!

Kis városban, ha egy legényt meg egy leányzókat a vén asszonyok össze szeretnék háziasítani, habár az illetők maguk még csak nem is gondoltak a házasságra, elkezdik szélében hosszabban hirdetni, hogy szerelmesek, egy pár lesz belőlük. Vigyázzunk, hogy így ne járjunk mi függetlenségiék. Szélében hosszabban hirdetik, hogy Zemplénnegyében nincs talaja a függetlenségi párt- nak. Makacsul hirdetik ezt, mintha suggerálni akarnák ránk, csak azért, hogy minden áron megtartsák e kerületet a kormány- nak. Lett volna csak Dókus Ernő vagy Sennyey báró függetlenségi látták volna, hogy lelkesedik ez a nép a függetlenségi elveikért.

Tagadhatlan, hogy speciálisan Ujhelyben igen sokan azért is szavaztak Dókus Ernő ellen, mert a városi klikkuralom, a városi gazdálkodás s a városi basáskodás ellen már évek óta óriási az elkeseredés és felháborodás s a lappangó tűz csak alkalomra várt, hogy kitörjön, mert azt hiszi a polgárság, hogy ha a Dókus család nem protégálná s nem tartaná a városi klikket, akkor az már rég elbukott volna. Amíg tehát ez a polgárság kézzelfoghatólag nem fog meggyőződni arról, hogy a városi klikket elejtették, addig a polgárság ezen részéről a harc tovább fog folyni az elkeseredésig.

Úgy Ujhelyben, mint Bodrogközön szeretik hangoztatni, hogy a zsidóság döntötte el itt is, ott is az ütközetet.

Ne haragudjanak azért atyám-

fiai, emeli az az önök érdemeit az ellenpártnál, meglátják, hogy milyen bo'fogokká lesznek téve. Hiszen midőn a választások előtt számították a kormánypárt főbb emberei, hogy hány száz szá azattöbbségük lesz, mindig így kezdték: Van ennyi száz zsidó szavazat, az a miénk, van ennyi száz hivatalnok, az meg pláne a miénk, mágnás, földesúr, takarékpénztárak s azok alkalmazottjai, azok is hozzánk lesznek majd szoritva, tehát ennyi száz szavazatot többség lesz.

Ugy-e bár csalódtak zsidók, hivatalnokok, kik függetlenségi érzelmiük, s jellemük erős, elvük tántoríthatatlan, számosan szavaztak pártunkra, mert elmúlt az az alávaló korszak, az a nyomorult idő, midőn aljas politikai bérencek rákényszerítették alantasaikat, hogy meggyőződésük, elvük ellenére szavazzanak s áruba bocsássák legszentebb érzelmeiket.

Ha tekintetbe vesszük azonban, hogy 68 zsidó helyett 68 keresztény nem szavazott volna Dókusra, vagy 177 keresztény szavazott volna báró Sennyey helyett Komjáthyra, akkor mondhatjuk, hogy nem a zsidók, de a keresztény polgártársak döntöttek el az ütközetet.

Egyre azonban őszinte szívvel nyilvánosan figyelmeztetni óhajtanám a zsidó választópolgárokat és azok vezetőit.

Hogy ne legyenek kitéve többé ilyen vádaknak, ne tegyék meg azt a csunya dolgot, hogy sokan egész napon át nem szavaznak, hanem elrejtőznek, kifogásokat mondanak, estére pedig a sötétség leple alatt összehajszolják őket egy csordába, a vezetőket felhajszolják őket a szavazó terem mellékszobájába s a zár órákor nagy hősiességgel megnyilik az ajtó s kilépdelnek onnan öreg, őszhajú és szakállu tisztos alakok s mintha veszélyben volna a valóság, fanatizálva, hogy a kormánypártra kell szavazni.

Ez visszatartó uraim, ez mindig felkorbácsolja a nép szenvedélyeit a zsidóság ellen. Tessék a zsidónak is nappal nyíltan, őszintén, félelem nélkül szavazni s ne szerezzenek olyan eljárások által maguknak gyűlöletet, vezetőiknek pedig olcsó, mitsem érő babérokat.

Mi függetlenségi zsidók vigyáznunk fogunk, hogy ilyesmi ne történjék. Szívem megnyugvással van tele, lellem repes az örömtől, mert látom, hogy a zsidó választás magyarok is ébrednek. — Még tíz évvel ezelőtt zsidó val-

lású képviselőt csak kormány- pártinak lehetett elképzelni s onnan még ma is a balhít, hogy minden zsidó született kormánypárti. Ma már ott ülnek Visontai Soma, Barta Ödön, Molnár Jenő, Vázsonyi Vilmos, Bakonyi Samu és Reich Aladár, kik a magyar szabadság, a magyar függetlenség zászlaját lobogtatják. Csupa kiváló ember, lángeszű, s lángszavú férfiak, kik döngetni fogják a kormánypárt bástyáit, kiknek ajakáról édesen hangzik a magyar szó s kiknek szívök csak a magyar hazáért és annak szabadságáért és függetlenségéért do- bog.

Hallgassátok majd meg az ő dicső szavukat, nem lesz abban egy hang, amely nem liberális, egy betű, amely nem magyar, kövessük az ő példájukat, hangozzék vissza a mi szívünkben az ő lelkesítő szolozmájuk, mert ők mutatják meg nektek, hogy mi- ként lehet vallásos zsidónak s igaz magyarnak lenni.

Béke velünk!

Nov. 13.

A diadalittas Z. U. Tiszteletreméltó lapotársunk a Zempléni Ujság büszke örömmel írja, hogy a megyebizottsági választásokon a „szabadelvű“ párt régi többsége csak megerősödött. Írja pedig ezt a pártját Ujhelyben, Helmeccen. Tölesván ért csúfos vereségek után. Őszintén kívánunk a Z. U.-nak és az ő „szabadelvű“ pártjának több ilyen diadalt és megerősödést. Erre a megerősödére is ráil-lik, a mit az egyszeri betegre mondtak, akinek az orvosa erősítő kúrát rendelt: addig erősödött, addig erősödött, míg végre végelgyengülésben meghalt.

Sallang II. Valóban magunk se hit- tük, hogy mi minden vagyunk titokban mi függetlenségi párt.

A multkoriban folyton arra biztatott pártatlan és igazságos lapotársunk a Zempléni Ujság, hogy vessük már le magunkról a cifra függetlenségi sallangokat, amikkel igazi mivoltunkat eltakarjuk s valljuk be őszintén, hogy voltaképpen néppártiak vagyunk.

Most újra kegyeskedik ránk tekinteni, s azt írja, hogy vessük le már a hazug függetlenségi sallangokat, amelyekkel úgy se tudjuk jól elta- karni valódi törekvéseinket, s álljunk elő az igazi, leplezetlen mivoltunkban, valljuk be a meztelen igazságot, hogy mi voltaképpen szocialisták vagyunk.

Éz tehát már a II. számú sallang- ba öltöztetett elvünk.

Tisztelettel kérjük a Zempléni Ujságot, hogy a függetlenségi sallang alatt bujkáló mi mindennek szándékozik még minket elnevezni?

A megyei választások.

Fogalmunk sincs arról, hogy ki küldöz Ujhelyből folyton valótlan tudósításokat a pesti lapoknak, de az kétségtelen, hogy az illetőnek

Vagy mikor azt kérdezték tőle, hogy részt vett-e az Illésházy elleni feljelentések készítésében, ezt határozottan tagadta. Erre az elnök elébe tett egy feljelentést, amely az ő kezírása:

— Hát ezt nem maga írta?
 — Ezt kérem én nem írtam alá.
 — Hisz azt látjuk, — de a maga írása az egész.
 — Az igaz, de nem én írtam alá.
 — De hát így részt vett a feljelentések készítésében!
 — Már nem emlékszem, kérem szépen.
 Es ez így ment az egész vallomáson végig.
 Ép ilyen ingadozó vallomásokat tett a vád másik koronatanuja, *Almsi* volt városi hajdu.
 A védelem tanui általában egyöntetűleg vallottak.

Közlők *Halász* Pál volt segédjegyző a vádlott külön kérdésére elmondta, hogy őt Budapesten felkereste *Biró* Pál szerkesztő, s azt mondta neki, hogy *ha ebben a bűnperben Illésházira terhelő vallomást fog tenni, hát nagyon szép összegű honoráriumot fog kapni a mádiaktól.*
 Ez a vallomás élénk feltűnést keltett a közönségnél.
 Mindenik tanu kihallgatása után előcsatározás volt a védő és az ügyész közt a megesketés kérdésében, a régi elv szerint: minden czigány a maga lovát dicséri. Mindenik a maga tanuját mondta megbízhatónak, s a másikénak a megesketését ellenezte. A törvényszék Szabó kivételével valamennyi tanut megeskette.

Sárospataky ügyész röviden, kimerítően adta elő a vádat. Semélyes szabadság megsértésének vétségével vádolta Illésházyt.
 Dr. *Fried* Lajos a nála már megszokott zsenialitással szellemességgel védte a e vádlottat. Ismertette a híres mádi ügyet, elmondta, hogy a legények az eset után teljes egy évig senkinek sem panaszkodtak a jegyző ellen, bár az ügy három hivatalos eljárás tárgyát is képezte, s csak akkor beszéltek a dologról, mikor a tömeges panaszgyűjtés megkezdődött. Illusztrálta a tanuvallomások ellentmondásait, ingadozásait, s végül kifejtette, hogy még ha Illésházy parancsolta is a rendőrbiztosnak a sértettek megkötözését és letartóztatását, akkor sem büntethető, mert ő nem feljebbvalója a rendőrbiztosnak, s ez nem tartozik hatásköréhez.

A törvényszék hosszú tanácskozás után délután négy órakor hirdette ki a remekül indokolt ítéletet, amely *Illésházit felmentette*, a védő által előterjesztett többi érvelés alapján.
 A közönség meglepéssel fogadta az eredményt.
 Ugyanaznap délelőtt határozott a közigazgatási bizottság Illésházi felett, s bűntülve jogerős befejezéséig állásától felfüggesztette.

NYILT-TÉR. *)

Nyilatkozat.

Alulírott csak nem rég jutottam tudomására, hogy a Nagymihályban megjelenő „Felső Zemplén”-ben „Egy erdővéd garádálkodása” cím alatt egy az én személyemmel foglalkozó s engem sértő cikk jelent meg, melyet a „Felső Zemplén”-től más lapok is átvettek. Kérdést intéztem a „Felső Zemplén” szerkesztőségéhez, hogy a kérdéses cikket ki írta, levelemre azonban választ nem kaptam. Kijelentem, hogy az e cikkben foglalt állítások egytől egyig valótlan rágalmak s alaváló koholmányok miérett is a sajtót a „Felső Zemplén” ellen meg fogom indítani s erre ügyvédemnek már megbízást is adtam.

Bánszka 1901 nov. 10-én.

Szabó András.
 uradalmi erdővéd.

*) E rovat alatt közlötték a szerkesztő nem elelős.

KRONDORFI A LEGJOBB NYALKALDÓ GYÓGYVIZ.

A szerkesztőség üzenetei:

Egy apa. Egy véleményen vagyunk. De a közlött hírt csak akkor tehetjük volna közzé ha velünk b. nevét is tudatta volna. Egyébként lesz még szép ezokról az úrakról.

B. D. Kosztolna. Nyitra megye, Ily alakban, mint be tetszett küldeni, kissé bosszadalmas, úgy hogy most egyéb actualis témákkal lévén elfoglalva, nem hozhatjuk. Később, némileg megrövidítve lehetséges, Szépirodalmi cikkeket, ha jók szívesen közlünk.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA

Tizenkettő darab

Gálszécsi Takarékpénztári részvény eladó.

Bővebbet a *Herczegprimási udvari győgytár vezetőségénél* Esztergom, Vizi város. (Határidő november 20.)

Glück Samu

fűszerkereskedő

(Sátoraljaujhely a megyeháza mellett) ajánl jó minőségű kávé t kilója 1 frt 20, igen jó minőségű 1 frt 40 kr.

Hirdetmény.

Jelen hirdetményem kibocsájtásával bátorokodom a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni, hogy üzletemben mindenféle

„Tokaj-Hegyaljai-Borokat“

(saját pinczéből, jótállás mellett)

zárt literes üvegekben, — egész hordó vételénél kedvezményes árban — a legeredetiiben kezelve, következő árak mellett forgalomba hozok, és pedig:

Tokaj-Hegyaljai asztali bor zárt üvegekben egy liter	36 kr.
pecsenye	45-60 kr.
1889. évi szamorodni zárt üvegekben egy fél liter	85 kr.
asszú bor	liter 1-60 kr.
asszú bor	fél liter 1-50 kr.
1880. évi Dr. Hornyay-féle	2-00 kr.
	1-50 kr.

A nagyérdemű közönség becses bizalmát és pártfogását kérve

NAGY FERENCZ.

fűszer, esemege és ásványvíz kereskedése Sátoraljaujhely.

Tk. 3860 - 1901 sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir. helmecei kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Zemplénmegyei ker. ipar-termény és hi telbank végrehajthatónak Weltman Herman Nagyrozvágyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 320 kor tőkekövetelés és járulékaí és a csatlakozottul kimondott Klein Henrichnek 148 kor. 42 fillér s járulékaí iránti végrehajtási ügyében a saujhelyi kir. törvényszék (a kir-helmecei kir. járásbíró) területén lévő Nagy-Rozvágyon fekvő a nagy-rozvágyi 129 sz. tjkönyvben 51, 52 hrszámok a. felvett ingatlanokból a Weltman Herman nevén álló fél rész jutalékára 1049 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901 évi Nov. hó 20-ik napján délelőtti 9 órakor Nagy-

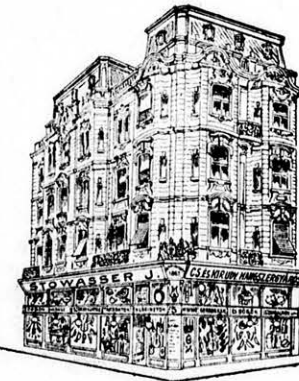
Rozvágy község házájánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.
 Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becserának 10 százalékat vagyis 104 korona 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapapapírokban a kikiáltott kezéhez letenni avagy az 1881: t.-cz. LX. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.
 Kelt Királyhelmecezen, 1901. aug. hó 25-én a kir. járásbíró, mint tkvi hatóság

Bodnár,
 kir. járásbíró.

Kültetve az 1900. párisi világkiállításon aranyérem mel. (Hangszerekért legnagyobb.)
Dadaereg-azállítáért ezüst éremmel
Stowasser J.
 es. és kir. udvari hangszergyár

a javított tárogató feltalálója.

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5. szám. saját házában (a kereskedelmi ministerium mellett).
 Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hegedűk vonóval	3 füttől 15 frt.
Mesterhegedűk vonóval	15 füttől 300 frt.
Gordonkák vonóval	10 füttől 150 frt.
Nagy bőgők vonóval	30 füttől 100 frt.
Fuvolák	2 füttől 100 frt.
Szárnykürtök, trombita, stb.	14 füttől 20 frt.
Czimbalnok	35 füttől 300 frt.
Rákóczy-tárogatók	30 füttől 60 frt.

Elypusztítatlan **HARMONIÁK** 3, 4, 5, 6, 8, kltünő erős hangú 10-80 frt.
 Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Harmoniakról külön árjegyzék kérend.

Bor eladás.

1889. évi saját termestű valódi hegyaljai

szamorodni és asszú bort
 üvegekint is eladok.

Szamorodni 3 X. 20 fill. Asszú 6 X. Asszú finomabb 10 X. literenkint.

Lövy Adolf,

könyvkereskedő S.-A.-Ujhely.

TROPON a legjobb tápláló és erőltető szer.
TROPON ötszörte táplálóbb, mint a hus melynek legfontosabb részét: fehérvérjét tartalmazza.
TROPON növeli az egészséges test erejét, megakadályozza a betegek elgyöngyülését, sietteti az üdülők megerősödését.
TROPON megbeesülhetetlen mind-nyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szüksége a betegnek.
TROPON nélkülözhetetlen táplálékka azért mindazoknak kiknek ros a gyomruk, betegek a belek, gyöngök az idegek, akik vérszegények, kiásványesek tüdőbajosok, ozukorbetegek és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendes étellel való táplálkozást lehetetlenné teszik.
TROPON nemcsak a legjobb, hanem a legolcsóbb fehérvérkészítmény is. Ára: 100 grm. 1 kor. 20 fill.
TROPON kapható minden gyógyszer-tárban.

Hirdetmény.

A t. ez. közönség tudomására hozatik, hogy alulírt intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10-50 évig terjedő

Zörlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.